

אלגברה ליניארית 2 למדמ"ח

מועד א'

מרצים: ד"ר ירמיהו מילר, ד"ר שי סרוסי.

תשפ"ג סמסטר ק'

השאלון מכיל 12 עמודים (כולל עמוד זה וכולל דף נוסחאות).

בהצלחה!**הנחיות למדור בחינות שאלוני בחינה**

- לשאלון הבחינה יש לצרף מחברת.
- ניתן להשתמש במחשבון מדעי לא גרפי עם צג קטן.

חומר עזר

- דפי נוסחאות של הקורס (8 עמודים בפורמט A4), מצורפים לשאלון.

אחר / הערות יש לענות על השאלות באופן הבא:

- יש לנמק היטב כל שלב של פתרון. תשובה ללא הסבר וללא נימוק, אפילו נכונה, לא תתקבל.
- יש לפתור 4 מתוך 5 השאלות הבאות. משקל כל שאלה 25 נקודות.
- סדר התשובות אינו משנה, אך יש לרשום ליד כל תשובה את מספרה.
- הסבר היטב את מהלך הפתרון.

שאלה 1

(א) (20 נק') נתונה מטריצה

$$A = \begin{pmatrix} 3 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 2 \end{pmatrix}$$

מצאו צורת ז'ורדן J ומטריצה הפיכה P כך ש- $A = PJP^{-1}$.

(ב) (5 נק') תהי T העתקה לינארית במרחב מכפלה פנימית מעל \mathbb{C} . הוכיחו כי אם T צמודה לעצמה אז כל ערך עצמי של T ממשי.

שאלה 2

(א) (15 נק') נתון מרחב ווקטורי $\mathbb{R}_3[x]$ עם מכפלה פנימית אינטגרלית בקטע $[-1, 1]$:

$$\langle f(x), g(x) \rangle = \int_{-1}^1 f(x) \cdot g(x) \, dx.$$

(1) (10 נק')

מצאו בסיס אורתוגונלי למרחב $V = \text{span} \{1 - 3x, x, 5x^3 + 8\}$.

(2) (5 נק')

מצאו את ההיטל האורתוגונלי של כל אחד מהווקטורים:

$$w_1 = 38 - 16x + 24x^3, \quad w_2 = 3x^2 + 5x^3,$$

על תת המרחב U .

(ב) (10 נק')

יהי V מרחב מכפלה פנימית ויהיו $u, w \in V$. הוכיחו או הפריכו:

(1) (5 נק')

אם $\|u + w\|^2 = \|u\|^2 + \|w\|^2$ אז $u \perp w$.

(2) (5 נק')

אם $u \perp w$ אז $\|u + w\|^2 = \|u\|^2 + \|w\|^2$.

לכן

שאלה 3 תהי $A \in \mathbb{C}^{n \times n}$ ($n \geq 2$) מטריצה ריבועית כך שהפולינום המינימלי שלה הינו $m_A(x) = (x - 1)(x - 2)$. יהי

$$f(x) = x^2 - 4x + 5.$$

(א) (10 נק') הוכיחו כי המטריצה $f(A)$ הפיכה.

(ב) (5 נק') הוכיחו או הפריכו: A ניתנת לשילוש מעל \mathbb{R} .

(ג) (5 נק') הוכיחו או הפריכו: A הפיכה.

(ד) (5 נק') בנוסף לכך נניח כי A נורמלית. האם A צמודה לעצמה?

שאלה 4

(א) (10 נק') מצאו $a, b \in \mathbb{R}$ עבורם

$$(1-a)^2 + (1-2b)^2 + (1-(a+b))^2 + (1-(a+2b))^2$$

יהיה מינימלי.

(ב) (15 נק') יהי V מרחב מכפלה פנימית מעל שדה \mathbb{C} , ויהיו $S: V \rightarrow V, T: V \rightarrow V$ אופרטורים לינאריים. הוכיחו או הפריכו ע"י דוגמה נגדית את הטענות הבאות:

(1) (5 נק') אם T אופרטור אוניטרי אז הערך מוחלט של כל ערך עצמי של T שווה ל 1.

(2) (5 נק') אם T צמוד לעצמו ו- S צמוד לעצמו, אזי גם $T \cdot S$ צמוד לעצמו.

(3) (5 נק') אם T נורמלי ו- $\alpha, \beta \in \mathbb{C}$ סקלרים. אזי גם $\alpha T + \beta \bar{T}$ נורמלי.

שאלה 5

(א) (15 נק') תהי $A \in \mathbb{R}^{3 \times 3}$ מטריצה ריבועית נורמלית עם ערכים עצמיים $\lambda = 6$ ו- $\lambda = 3$ ויהי

$$V_6 = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\}$$

המרחב עצמי ששייך לערך עצמי $\lambda = 6$. יהי $w \in \mathbb{R}^3$ הווקטור $w = \begin{pmatrix} 5 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}$. חשבו את

(1) $A \cdot w$

(2) $A^3 \cdot w$

(ב) (10 נק') תהיינה $B \in \mathbb{C}^{n \times n}$ ו- $Q \in \mathbb{C}^{n \times n}$ מטריצות ריבועיות. הוכיחו או הפריכו:

(1) (5 נק') אם B נורמלית ו- Q אוניטרית, אז המטריצה $\bar{Q} \cdot B \cdot Q$ היא נורמלית.

(2) (5 נק') אם B נורמלית אזי היא גם צמודה לעצמה.

פתרונות

שאלה 1

$$A = \begin{pmatrix} 3 & 0 & 0 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 2 \end{pmatrix} \quad \text{א)}$$

$$p_A(x) = |xI - A| = \begin{vmatrix} x-3 & 0 & 0 \\ -1 & x-2 & -1 \\ -1 & 0 & x-2 \end{vmatrix} \\ = (x-3)(x-2)^2.$$

ערכים עצמיים:

1. $\lambda = 3$ מריבוי אלגברי 1.

2. $\lambda = 2$ מריבוי אלגברי 2.

פולינום מינימלי:

נבדוק $(x-3)(x-2)$:

$$(A - 3I)(A - 2I) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 1 \\ 1 & 0 & -1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix} \neq 0$$

לכן

$$m_A(x) = (x-3)(x-2)^2$$

$$J = \begin{pmatrix} J_2(2) & \\ & J_1(3) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \boxed{2} & \boxed{1} & 0 \\ 0 & \boxed{2} & 0 \\ 0 & 0 & \boxed{3} \end{pmatrix}.$$

מרחב עצמי של $\lambda = 2$:

$$(A - 2I) = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{\substack{R_2 \rightarrow R_2 - R_1 \\ R_3 \rightarrow R_3 - R_1}} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

$$V_2 = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\} \quad \text{לכן } y \in \mathbb{R}, (x, y, z) = (0, y, 0) = y(0, 1, 0).$$

$$u_1 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \quad \text{נסמן את הווקטור עצמי ב-}$$

ווקטור עצמי מוכלל:

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

$$u_2 = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} \text{ נסמן}$$

$$(A - 2I)u_2 = u_1 \Rightarrow \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}$$

$$\left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right) \xrightarrow[R_3 \rightarrow R_3 - R_1]{R_2 \rightarrow R_2 - R_1} \left(\begin{array}{ccc|c} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{array} \right)$$

$$u_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \text{ נבחר } y = 1 \text{ ואז } u_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ y \\ 1 \end{pmatrix}, y \in \mathbb{R} \text{ פתרון:}$$

מרחב עצמי של $\lambda = 3$:

$$(A - 3I) = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 1 & -1 & 1 \\ 1 & 0 & -1 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_1 \leftrightarrow R_3} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_2 \rightarrow R_2 - R_1} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & -1 & 2 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix} \xrightarrow{R_2 \rightarrow -R_2} \begin{pmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 0 & 1 & -2 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

פתרון: $(x, y, z) = (z, 2z, z) = z(1, 2, 1), z \in \mathbb{R}$ לכן

$$V_3 = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} \right\}$$

$$u_3 = \begin{pmatrix} 1 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} \text{ נסמן את הווקטור עצמי}$$

$$P = \begin{pmatrix} | & | & | \\ u_1 & u_2 & u_3 \\ | & | & | \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 2 \\ 0 & 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad J = \begin{pmatrix} J_2(2) & \\ & J_1(3) \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \boxed{2} & \boxed{1} & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & \boxed{3} \end{pmatrix}.$$

ב) נניח כי u ווקטור עצמי של T ששייך לערך עצמי λ . תהי $\langle \cdot, \cdot \rangle$ מכפלה פנימית.

$$\langle T(u), u \rangle = \langle \lambda u, u \rangle \quad (u \text{ ערך עצמי של } T)$$

$$= \lambda \langle u, u \rangle \quad (\text{לפי תכונת לינאריות של המכפלה פנימית})$$

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

מצד שני

$$\begin{aligned}\langle T(u), u \rangle &= \langle u, \bar{T}(u) \rangle \quad (\text{הגדרה של העתקה צמודה}) \\ &= \langle u, T(u) \rangle \quad (T \text{ צמודה לעצמה}) \\ &= \langle u, \lambda u \rangle \quad (u \text{ ערך עצמי של } T) \\ &= \bar{\lambda} \langle u, u \rangle \quad (\text{לינאריות חלקית של מכפלה פנימית}).\end{aligned}$$

נשווה ביניהם:

$$\begin{aligned}\lambda \langle u, u \rangle &= \bar{\lambda} \langle u, u \rangle \quad \Rightarrow \quad (\lambda - \bar{\lambda}) \langle u, u \rangle = 0. \\ \bar{\lambda} &= \lambda \Leftarrow \lambda - \bar{\lambda} = 0 \quad \text{לכן } \langle u, u \rangle \neq 0 \text{ כי } u \text{ ווקטור עצמי} \quad u \neq 0\end{aligned}$$

שאלה 2

א) נסמן

$$v_1 = 1 - 3x, \quad v_2 = x, \quad v_3 = 5x^3 + 8.$$

$$u_1 = v_1 = 1 - 3x.$$

$$u_2 = v_2 - \frac{\langle v_2, u_1 \rangle}{\|u_1\|^2} u_1$$

$$\|u_1\|^2 = \int_{-1}^1 dx (1 - 3x)^2 = \left[\frac{(1 - 3x)^3}{-9} \right]_{-1}^1 = \frac{8}{9} - \frac{64}{-9} = 8.$$

$$\langle v_2, u_1 \rangle = \int_{-1}^1 dx x(1 - 3x) = \left[\frac{x^2}{2} - x^3 \right]_{-1}^1 = -2.$$

לכן

$$u_2 = \frac{x + 1}{4}.$$

$$u_3 = v_3 - \frac{\langle v_3, u_1 \rangle}{\|u_1\|^2} u_1 - \frac{\langle v_3, u_2 \rangle}{\|u_2\|^2} u_2$$

$$\langle v_3, u_1 \rangle = \int_{-1}^1 dx (5x^3 + 8)(1 - 3x) = \int_{-1}^1 dx (5x^3 - 15x^4 + 8 - 24x) = \left[\frac{5x^4}{4} - 3x^5 + 8x - 12x^2 \right]_{-1}^1 = 10.$$

$$\langle v_3, u_2 \rangle = \int_{-1}^1 dx \frac{1}{4}(x+1)(5x^3 + 8) = \int_{-1}^1 dx \left(\frac{5x^4}{4} + \frac{5x^3}{4} + 2x + 2 \right) = \left[\frac{x^5}{4} + \frac{5x^4}{16} + x^2 + 2x \right]_{-1}^1 = \frac{9}{2}.$$

$$\|u_2\|^2 = \int_{-1}^1 dx \left(\frac{x+1}{4} \right)^2 = \frac{1}{16} \int_{-1}^1 dx (x+1)^2 = \frac{1}{16} \left[\frac{(x+1)^3}{3} \right]_{-1}^1 = \frac{1}{6}.$$

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

קמפוס באר שבע ביאליק פינת בזל 84100 | קמפוס אשדוד ז'בוטינסקי 77245,84 | www.sce.ac.il | חייג: *מפחפחפח

לכן

$$u_3 = 5x^3 + 8 - \frac{10}{8}(1 - 3x) - \frac{\left(\frac{9}{2}\right)}{\left(\frac{1}{6}\right)} \cdot \left(\frac{x+1}{4}\right) = 5x^3 - 3x .$$

בסיס אורתונורמלי:

$$U = \left\{ u_1 = 1 - 3x, \quad u_2 = \frac{x+1}{4}, \quad u_3 = 5x^3 - 3x \right\} .$$

ב) $w_1 \in U$ לכן

$$P_U(w_1) = w_1 .$$

$$P_U(w_2) = \frac{\langle w_2, u_1 \rangle}{\|u_1\|^2} u_1 + \frac{\langle w_2, u_2 \rangle}{\|u_2\|^2} u_2 + \frac{\langle w_2, u_3 \rangle}{\|u_3\|^2} u_3$$

$$\langle w_2, u_1 \rangle = \int_{-1}^1 dx \ (5x^3 + 3x^2) (1 - 3x) = \int_{-1}^1 dx \ (-15x^4 - 4x^3 + 3x^2) = [-3x^5 - x^4 + x^3]_{-1}^1 = -4 .$$

$$\langle w_2, u_2 \rangle = \int_{-1}^1 dx \ \frac{1}{4}(x+1) (5x^3 + 3x^2) = \frac{1}{4} \int_{-1}^1 dx \ (5x^4 + 8x^3 + 3x^2) = \frac{1}{4} [x^5 + 2x^4 + x^3]_{-1}^1 = 1 .$$

$$\begin{aligned} \langle w_2, u_3 \rangle &= \int_{-1}^1 dx \ (5x^3 - 3x) (5x^3 + 3x^2) \\ &= \int_{-1}^1 dx \ (25x^6 + 15x^5 - 15x^4 - 9x^3) \\ &= \left[\frac{25x^7}{7} + \frac{15x^6}{6} - \frac{15x^5}{5} - \frac{9x^4}{4} \right]_{-1}^1 \\ &= \frac{8}{7} . \end{aligned}$$

$$\|u_3\|^2 = \int_{-1}^1 dx \ (5x^3 - 3x)^2 = \int_{-1}^1 dx \ (25x^6 - 30x^4 + 9x^2) = \left[\frac{25x^7}{7} - 6x^5 + 3x^3 \right]_{-1}^1 = \frac{8}{7} .$$

$$P_U(w_2) = \frac{-4}{8}(1 - 3x) + \frac{1}{\left(\frac{1}{6}\right)} \left(\frac{x+1}{4}\right) + \frac{\left(\frac{8}{7}\right)}{\left(\frac{8}{7}\right)} (5x^3 - 3x) = 5x^3 + 1 .$$

(ג) 1 לא נכון. דוגמה נגדית:

$V = \mathbb{C}^2$ עם המ"פ הסטנדרטית.

$$u = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \end{pmatrix}, \quad v = \begin{pmatrix} i \\ 0 \end{pmatrix}, \quad \Rightarrow \quad u + v = \begin{pmatrix} 1+i \\ 0 \end{pmatrix}.$$

$$\|u\|^2 = \|v\|^2 = 1, \quad \|u + v\|^2 = 2.$$

$$\|u\|^2 + \|v\|^2 = \|u + v\|^2 \text{ אך } u \not\perp v.$$

(2) טענה נכונה. הוכחה:

לפי משפט פיתגורס:

$$\|u + v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2 + 2\operatorname{Re} \langle u, v \rangle.$$

$$u \perp v \text{ לכן } \langle u, v \rangle = 0$$

$$\|u + v\|^2 = \|u\|^2 + \|v\|^2.$$

מש"ל.

שאלה 3

(א)

$$f(x) = x^2 - 4x + 5 = x^2 - 3x + 2 - x + 3 = (x-1)(x-2) - x + 3 = m_A(x) - x + 3.$$

נציב A ב $f(x)$:

$$f(A) = m_A(A) - A + 3I = -A + 3I.$$

נקח את הדטרמיננטה:

$$|f(A)| = |3I - A|.$$

השורשים של הפולינום המינימלי הם 1 ו-2. לכן 3 לא שורש של הפולינום המינימלי, לכן $\lambda = 3$ לא ערך עצמי של A $\Leftrightarrow |3I - A| \neq 0 \Leftrightarrow |f(A)| \neq 0$. לכן $f(A)$ הפיכה.

(ב) הפולינום המינימלי מתפרק ל גורמים לינארים מעל \mathbb{R} לכן A ניתנת לשילוש מעל \mathbb{R} .

(ג) 0 לא שורש של הפולינום המינימלי לכן $\lambda = 0$ לא ערך עצמי של A , לכן $|A| \neq 0$ לכן A הפיכה.

(ד) השורשים של הפולינום המינימלי הם 1 ו-2 לכן הערכים עצמיים של A הם $\lambda = 2$ ו- $\lambda = 1$. בפרט כל הערכים עצמיים של A ממשיים.

כל מטריצה שנורמלית וכל הערכים עצמיים שלה ממשיים היא גם צמודה לעצמה.

לכן אם A נורמלית אז בהכרח היא גם צמודה לעצמה.

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

שאלה 4

(א)

$$(1-a)^2 + (1-2b)^2 + (1-(a+b))^2 + (1-(a+2b))^2 = \left\| \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} a \\ 2b \\ a+b \\ a+2b \end{pmatrix} \right\|^2$$

לפי המכפלה הפנימית הסטנדרטית על \mathbb{R}^4 . נחפש את הווקטור הקרוב ביותר של $\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}$ בתת המרחב

$$W = \text{span} \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix} \right\}.$$

נחפש בסיס אורתוגונלי ל W :

$$u_1 = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix},$$

$$\|u_1\|^2 = 3$$

$$u_2 = \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix} - \frac{\left\langle \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \right\rangle}{3} \cdot \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 2 \\ 1 \\ 2 \end{pmatrix} - \frac{3}{3} \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}.$$

מצאנו בסיס אורתוגונלי ל W :

$$B_W = \left\{ \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right\}$$

$$P_W \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} = \frac{\left\langle \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} \right\rangle}{3} \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} + \frac{\left\langle \begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right\rangle}{6} \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix} + \frac{1}{3} \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 2 \\ 2 \\ 3 \\ 4 \end{pmatrix}$$

$$\text{לכן, } \begin{pmatrix} a \\ b \\ a+b \\ a+2b \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 2 \\ 2 \\ 3 \\ 4 \end{pmatrix} \quad \text{א"א}$$

$$a = \frac{2}{3}, \quad b = \frac{1}{3}.$$

(ב) 1 נניח ש- u ווקטור עצמי של T ששייך לערך עצמי λ .

$$\begin{aligned} \langle T(u), T(u) \rangle &= \langle u, \bar{T}T(u) \rangle \quad (\text{הגדרה של העתקה צמודה}) \\ &= \langle u, I(u) \rangle \quad (T \text{ אוניטרי}) \\ &= \langle u, u \rangle. \end{aligned}$$

מצד שני

$$\begin{aligned} \langle T(u), T(u) \rangle &= \langle \lambda u, \lambda \rangle \quad (u \text{ ווקטור עצמי של } T) \\ &= \lambda \bar{\lambda} \langle u, u \rangle \quad (\text{לינאריות של המכפלה פנימית}). \end{aligned}$$

נשווה ביניהם:

$$\langle u, u \rangle = |\lambda|^2 \langle u, u \rangle \Rightarrow \langle u, u \rangle - |\lambda|^2 \langle u, u \rangle = 0 \Rightarrow (1 - |\lambda|^2) \langle u, u \rangle = 0.$$

$$u \text{ ווקטור עצמי } \Leftrightarrow u \neq 0 \Leftrightarrow \langle u, u \rangle \neq 0 \Leftrightarrow (1 - |\lambda|^2) = 0 \text{ לכן}$$

$$|\lambda|^2 = 1.$$

(2) טענה לא נכונה. דוגמה נגדית:
 $T : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ אופרטור שמוגדר

$$T \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}.$$

$S : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ אופרטור שמוגדר

$$S \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}.$$

$$\begin{aligned} [T] &= \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} = \overline{[T]} \quad \text{לכן } T \text{ צמודה לעצמה.} \\ [S] &= \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} = \overline{[S]} \quad \text{אז } S \text{ צמודה לעצמה.} \end{aligned}$$

$$T \cdot S \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x \\ y \end{pmatrix}.$$

$$[T \cdot S] = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix}, \quad \overline{[T \cdot S]} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{pmatrix} \neq \overline{[T] \cdot [S]} \quad \text{לכן } T \cdot S \text{ לא צמודה לעצמה.}$$

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

(3)

$$\begin{aligned}(\alpha T + \beta \bar{T}) \cdot \overline{(\alpha T + \beta \bar{T})} &= \alpha \bar{\alpha} T \bar{T} + \alpha \bar{\beta} T T + \beta \bar{\alpha} \bar{T} \bar{T} + \beta \bar{\beta} \bar{T} T \\&= |\alpha|^2 T \bar{T} + \alpha \bar{\beta} T T + \beta \bar{\alpha} \bar{T} \bar{T} + |\beta|^2 \bar{T} T \\&= |\alpha|^2 \bar{T} T + \alpha \bar{\beta} T T + \beta \bar{\alpha} \bar{T} \bar{T} + |\beta|^2 T \bar{T}\end{aligned}$$

כאשר בשוויון האחרון השתמשנו בעובדה כי T נורמלי, כלומר $T \bar{T} = \bar{T} T$. מצד שני

$$\begin{aligned}\overline{(\alpha T + \beta \bar{T})} \cdot (\alpha T + \beta \bar{T}) &= \bar{\alpha} \alpha \bar{T} T + \bar{\alpha} \beta \bar{T} \bar{T} + \bar{\beta} \alpha T T + \bar{\beta} \beta T \bar{T} \\&= |\alpha|^2 \bar{T} T + \bar{\alpha} \beta \bar{T} \bar{T} + \bar{\beta} \alpha T T + |\beta|^2 T \bar{T}\end{aligned}$$

לכן

$$(\alpha T + \beta \bar{T}) \cdot \overline{(\alpha T + \beta \bar{T})} = \overline{(\alpha T + \beta \bar{T})} \cdot (\alpha T + \beta \bar{T})$$

שאלה 5

(א) לפי משפט הפירוק הספקטרלי:

$$A \cdot w = 3 \cdot P_3(w) + 6 \cdot P_6(w) ,$$

-ו

$$A^3 \cdot w = 3^3 \cdot P_3(w) + 6^3 \cdot P_6(w) ,$$

כאשר $P_3(w)$ ההיטל של הווקטור w על המרחב עצמי ששייך לערך עצמי $\lambda = 3$, ו- $P_6(w)$ ההיטל של הווקטור w על המרחב עצמי ששייך לערך עצמי $\lambda = 6$. נשים לב כי

$$P_3(w) + P_6(w) = w \quad \Rightarrow \quad P_3(w) = w - P_6(w) .$$

נחשב $P_6(w)$. נבנה בסיס אורתוגונלי של V_6 .

$$u_1 = \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} , \quad \|u_1\|^2 = 2 .$$

$$u_2 = \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} - \frac{1}{2} \left\langle \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} \right\rangle \cdot \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -1 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix} - \frac{1}{2} \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix} .$$

$$\|u_2\|^2 = 6 . \quad u_1 = \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix} \text{ נבחר}$$

$$\begin{aligned}
 P_6(w) &= \frac{1}{\|u_1\|^2} \langle w, u_1 \rangle u_1 + \frac{1}{\|u_2\|^2} \langle w, u_2 \rangle u_2 \\
 &= \frac{1}{2} \left\langle \begin{pmatrix} 5 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} \right\rangle \begin{pmatrix} -1 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix} + \frac{1}{6} \left\langle \begin{pmatrix} 5 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix} \right\rangle \begin{pmatrix} -1 \\ 2 \\ -1 \end{pmatrix} \\
 &= \begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix} + \frac{2}{3} \begin{pmatrix} 1 \\ -2 \\ 1 \end{pmatrix} \\
 &= \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 5 \\ -4 \\ -1 \end{pmatrix}
 \end{aligned}$$

$$P_3(w) = w - P_6(w) = \begin{pmatrix} 5 \\ 2 \\ 3 \end{pmatrix} - \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 5 \\ -4 \\ -1 \end{pmatrix} = \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 10 \\ 10 \\ 10 \end{pmatrix} .$$

לכן

(1)

$$A \cdot w = 3P_3(w) + 6P_6(w) = 3 \cdot \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 10 \\ 10 \\ 10 \end{pmatrix} + 6 \cdot \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 5 \\ -4 \\ -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 20 \\ 2 \\ 8 \end{pmatrix} .$$

(2)

$$A^3 \cdot w = 3^3 \cdot P_3(w) + 6^3 \cdot P_6(w) = 27 \cdot \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 10 \\ 10 \\ 10 \end{pmatrix} + 216 \cdot \frac{1}{3} \begin{pmatrix} 5 \\ -4 \\ -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 90 \\ 90 \\ 90 \end{pmatrix} + 72 \cdot \begin{pmatrix} 5 \\ -4 \\ -1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 450 \\ -198 \\ 18 \end{pmatrix} .$$

(1) (2) טענה נכונה. הוכחה:

נניח ש- Q אוניטרית ו B נורמלית.

$$\begin{aligned}
 \overline{(\bar{Q} \cdot B \cdot Q)} \cdot (\bar{Q} \cdot B \cdot Q) &= \bar{Q} \bar{B} Q \bar{Q} \cdot B \cdot Q \\
 &= \bar{Q} \bar{B} \cdot I \cdot B \cdot Q \quad (Q \text{ אוניטרית}) \\
 &= \bar{Q} \cdot \bar{B} B \cdot Q \\
 &= \bar{Q} \cdot B \bar{B} \cdot Q \quad (B \text{ נורמלית})
 \end{aligned}$$

מצד שני

$$\begin{aligned}
 (\bar{Q} B \cdot Q) \cdot \overline{(\bar{Q} \cdot B \cdot Q)} &= \bar{Q} \cdot B \cdot Q \bar{Q} \cdot \bar{B} Q \\
 &= \bar{Q} B \cdot I \cdot \bar{B} Q \quad (Q \text{ אוניטרית}) \\
 &= \bar{Q} B \bar{B} Q .
 \end{aligned}$$

המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון

קמפוס באר שבע ביאליק פינת בזל 84100 | קמפוס אשדוד ז'בוטינסקי 77245,84 | www.sce.ac.il | חייג: *מפחפח

לכן

$$\overline{(\bar{Q} \cdot B \cdot Q)} \cdot (\bar{Q} \cdot B \cdot Q) = (\bar{Q} \cdot B \cdot Q) \cdot \overline{(\bar{Q} \cdot B \cdot Q)}$$

לכן $\bar{Q} \cdot B \cdot Q$ נורמלית.

(2) טענה לא נכונה. דוגמה נגדית:

$$B \in \mathbb{C}^{2 \times 2}$$

$$B = \begin{pmatrix} 1 & i \\ i & 1 \end{pmatrix}, \quad \bar{B} = \begin{pmatrix} 1 & -i \\ -i & 1 \end{pmatrix}$$

$$B\bar{B} = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}, \quad \bar{B}B = \begin{pmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix},$$

$B\bar{B} = \bar{B}B$ אז B נורמלית אך $B \neq \bar{B}$ אז B לא צמודה לעצמה.